

get iøinesaldende Maade foretaget en Rettelse i Anhang B; jeg haaber, han ikke tager mig det ilde op, naar jeg siger, at jeg aldeles ikke har seet dette Nummer af Anhang B., fordi der iøvrigt er saa mange Ting at see paa, og jeg vilde altsaa, selv om Rettelsen var trykt nok saa iøinesaldende, ikke være kommen til at see den. Jeg holdt mig til hvad jeg havde i Haanden, Udvalgets Betænkning i den Skikkelse, hvori jeg først fik den, fordi jeg, navnlig med Hensyn til dette Punkt, ikke egentlig havde nogen Grund til Tvivl. Den ærede Ordfører vil nemlig erindre, at dette Punkt netop kom paa Bane i den Samtale, jeg havde med Udvalget, og at jeg netop fremhævede det Betænkkelige i, at den omhandlede Bestemmelse saaledes uden Videre kunde afgjøres af Skolecommissionerne eller Sogneforstanderne, og jeg maa tilstaae det, jeg smigrede mig med, at det var en Imødekommen fra Udvalgets Side mod mine Duffer, som havde fundet sit Udtryk i Motiverne, men som ved en Forglemmelse ikke havde fundet sit tilsvarende Udtryk i Forslaget. Nu veed jeg jo, hvorledes det forholder sig, og jeg kan derfor ikke Andet end fastholde de Betænkkeligheder, jeg allerede har anført mod dette Punkt, og de ere, tilstaaer jeg, blevne forøgede ved saadanne Uttringer som f. Ex. den sidste ærede Talers angaaende Benyttelsen af den foreslaaede Vej, til Skade, som jeg mener, for det, der iøvrigt til Fordeel for Underviisningen kunde udrettes gennem saadanne mindre Skoler eller Bogestoler. Naar den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts Ste Valgkreds (Frølund) nu siger: Hvorfor i al Verden holder Ministeren da paa Udkastets Bestemmelser? Man skulde næsten troe, der var Noget under det; — han tilføiede rigtignok naar man ikke kjendte mig bedre, og det er altsaa ikke noget Personligt, der i den Henseende har bevæget den ærede Rigsdagsmand, — saa maa jeg bemærke, at jeg ikke kan fatte, hvad i al Verden der skulde ligge derunder; thi det er virkelig en saa tarvelig Fornøielse, som vel tænkes kan, at have med Afgjørelsen af dette Spørgsmaal, saaledes som det foreligger i § 1, at gjøre. Jeg kan ikke tænke mig en saa vidunderlig heldig Situation med Hensyn til Mangel paa Bestætti-

gelse i et Ministerium, at man skulde ønske sig den Art Bestættelse; der er aldeles Intet, der kan indeholde en Opfordring dertil; det er slet ikke Noget, der kan give Satisfaction. Jeg vil her henvise til en Uttring af den ærede Ordfører, som jeg forøvrigt ikke kan Andet end være ham erkjendtlig for, idet han nemlig udtalte sig om, hvorledes han meente, det var min Agt at gaae frem i disse Sager; jeg er nu virkelig ogsaa i de Tilfælde, hvor der har været Leilighed for mig dertil, gaaet frem paa den Maade, han omtalte, jeg vilde gaae frem paa, og jeg er overbevist om, at heller ikke det, der fremtidigt fra min Side maatte see, skal bringe ham til at underkjende denne Dom. Men, siger han, dette gjør vel, at der ikke var nogen Betænkkelighed, saalænge Sagen blev under den nuværende Minister, hvorimod der ingen Garantie er med Hensyn til fremtidige Forandringer. Ganste vist! Jeg vil overordentlig gjerne anerkjende denne Grunds Bægt i mangfoldige Retninger, men jeg kan ikke finde, at den har nogen særdeles stor Betydning i dette Tilfælde, netop fordi her er Tale om en Gjenstand, som meget lidt berøres af den Forskjellighed, der kan være hos de forskjellige Ministre. Der er andre Punkter, der unægteligt paa en ganske anden Maade paavirkes af Ministervekslinger. Naar Udvalget saaledes selv, i Begyndelsen af sin Motivering, erkjender, hvad der maa erkjendes, at den hele Udvikling, som Skolesagen skal have, den hele frugtbringende Virksomhed af hvad der nu ved denne Lov nedlægges beroer paa den Maade, hvorpaa Administrationen tager den, beroer paa, om den er tilbøielig til at bringe et større Liv og en friere Bevægelse ind i selve Skoleunderviisningen, saa er dette vistnok fuldkommen sandt og ogsaa stemmende med hvad jeg ved andre Leiligheder har udtalt. Men, naar man har denne Erkjendelse, naar man indseer, at man dog egentlig maa lade det beroe paa den Aand, der gaaer igjennem den øverste Bestyrelse, naar man seer, at man, hvad Udvalget er gaaet ud fra, er nødt til at overlade væsentlige Spørgsmaal, der have den allerstørste Betydning for Underviisningen, netop til den personlige Opfattelse hos Ministeriet, som f. Ex. den saa meget omtalte